

Протокол
засідання Міжвідомчої комісії по узгодженню режимів роботи
водосховищ, водогосподарських систем басейну річки Південний Буг
на осінній та зимовий періоди 2024-2025 років
19.09.2024р. **м. Вінниця**

1. Відкриття засідання - голова Міжвідомчої комісії, начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг – Дяконович Ілля Мар'янович.

На сьогоднішньому засіданні пропонується розглянути та встановити оптимальні режими роботи водосховищ комплексного призначення та водогосподарських систем району басейну річки Південний Буг на осінньо-зимовий періоди 2024-2025 років для забезпечення стабільного водопостачання населення і галузей економіки та підтримання екологічно-безпечного стану в басейні річки Південний Буг.

Із 36 членів Міжвідомчої комісії зареєстровано 28. Даний кворум дозволяє відкрити засідання та приймати рішення. На засіданні також присутні 5 запрошених фахівців.

2. Аналіз поточної водогосподарської обстановки в басейні річки Південний Буг.

Слухали: заступника начальника - Гаврикова Юрія Сергійовича.

Літо 2024 р. в басейні Південного Бугу виявилось дуже спекотним та з малою кількістю опадів. Температурні показники сягали вище +40°C. Наприклад, середньомісячна температура повітря у серпні була вище за норму на 2,5-4,3°C, а сумарна кількість опадів становила лише 2-28мм. Все це призвело до формування в басейні дуже низької водності.

За інформацією Гідрометцентра починаючи з **червня** місяця стік на основних гідрологічних постах спостережень в басейні Південного Бугу не перевищував 90-95% забезпеченості.

В **липні** місяці водності у верхній частині басейну спостерігалась значно меншою за норму (40%), а в середній та нижній течіях водність була близькою до маловоддя (25% від норми липня).

В **серпні** місяці тенденція зменшення водності збереглась, а середній та нижній течіях вже встановилось маловоддя (витрати води дорівнювали 20% від норми). Особливо складна гідрологічна та водогосподарська ситуація склалась в басейні р. Синюха, де витрати води були критично малі і в гирлі річки становили лише 1,1 м³/с. Водозбірна площа р. Синюха більша, ніж р. Південний Буг в створі Ладжинського водосховища. Значно зменшилась водність інших приток Південного Бугу, яка вимірювалась не в м³/с, а в л/с.

Але, основні водосховища басейну працювали відповідно до встановлених Міжвідомчою комісією режимів роботи, забезпечуючи екологічні витрати. Враховуючи, що протягом двох останніх місяців з річки Синюха поступало лише 1,0 м³/с води, то даний фактор вплинув на гідрологічну та водогосподарську ситуацію на р. Південний Буг нижче м. Первомайськ.

Після отримання прогнозу водності на **вересень** місяць, де знову витрати води оцінювались мінімальними (95% забезпеченості), Басейновим управлінням був організований попуск з Глибочокського та Ладизинського водосховищ. Але, через технічні проблеми на Ладизинській ГЕС, попуск в повному обсязі не відбувся. В даний час, Ладизинська ГЕС в змозі лише підтримувати екологічні витрати води в нижньому б'єфі, спрацьовуючи при цьому рівень води водосховища щоденно на 2 см. На сьогодні рівень води на 70 см нижче від НПР.

Незважаючи на умови, що склалися, основні галузі економіки в басейні, в першу чергу комунальне господарство, водними ресурсами були забезпечені.

З врахуванням вищенаведеного, підготовлено проєкт режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем в басейні Південного Бугу на осінньо-зимовий періоди 2024-2025 років.

3. Інформація про якість поверхневих вод у басейні Південного Бугу за 9 місяців 2024 року

Слухали: начальника басейнової лабораторії моніторингу вод та ґрунтів - Брилянт Наталію Василівну

Лабораторія моніторингу вод та ґрунтів БУВР Південного Бугу з метою забезпечення Програми державного моніторингу вод затвердженої Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України та наказу Держводагентства «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод» від 12.01.2024 р. проводить моніторинг масивів поверхневих вод у 50 пунктах в 6 областях річкового басейну р.Південний Буг: Хмельницька - 4 пункти; Вінницька - 11 пунктів; Кіровоградська – 14 пунктів; Одеська - 1 пункт; Черкаська – 9 пунктів; Миколаївська область - 11 пунктів.

Для визначення хімічного стану води та здійснення **операційного** моніторингу для масивів поверхневих вод, в яких здійснюється забір води для задоволення питних і господарсько – побутових потреб населення в басейні контролюється 15 пунктів спостереження по 20 хімічним та фізико-хімічним показникам стану поверхневих вод.

Якість поверхневих вод басейну річки Південний Буг по більшості показників знаходиться значно нижче ГДК (гранично-допустимих концентрацій) та ОДР (орієнтовно допустимих рівнів) водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення.

Дані фізико-хімічних вимірювань проб води свідчать про забруднення р. Південний Буг органічними сполуками (БСКп, ХСК), зазвичай за цими показниками є перевищення. Високі показники ХСК та БСКп пояснюються впливом забруднюючих речовин, які потрапляють у водні об'єкти зі стічними водами підприємств та органічними сполуками природного походження.

Елементи групи азоту знаходяться значно нижче рівня токсичної дії. Їх наявність свідчить про процеси біологічного окислення органічних сполук, які інтенсивно протікають у воді р. Південний Буг. Кисневий режим у створах задовільний, мінералізація води оптимальна, перевищення підтверджується фоновією мінералізацією в поверхневих водах в пониззі

басейну (Миколаївська, Кіровоградська області). В певній мірі погіршення якості поверхневих вод басейну Південного Бугу було пов'язано з малою кількістю опадів та зниженням водності річок басейну, підвищенням середньорічної температури.

Значно погіршує якість води сезонне зростання температури у літній період, яке спричиняє масове цвітіння води, зниження до критичних значень розчиненого кисню та зростання органічного забруднення.

Для здійснення **діагностичного** моніторингу за басейновим принципом визначено 35 масивів поверхневих вод для встановлення оцінки ризиків та тенденції змін концентрацій забруднюючих речовин де встановлений основний антропогенний вплив на кількісний і якісний стан поверхневих вод. Для дослідження пріоритетних забруднюючих речовин проби направляються в лабораторію моніторингу вод Південного регіону м. Одеса де вимірювання проводиться по 61 показнику (пестициди, поліароматичні вуглеводні, леткі органічні сполуки, важкі метали: (ртуть, кадмій, свинець, нікель,) та басейнові специфічні.

За результатами досліджень небезпечних забруднюючих та басейнових специфічних речовин виявлено вміст показників летких органічних сполук, поліароматичних вуглеводнів, пестицидів, фармацевтичних препаратів та важких металів (нікель, кадмій, цинк, хром, алюміній).

Виявлені показники не перевищують екологічних нормативів якості для пріоритетних речовин (ЕНЯмах) визначених наказом Міндовкілля від 17.01.2023р №27.

За результатами оцінки хімічного стану МПВ Південного Бугу за даними моніторингу проведеного за 8 місяців 2024 року можна зробити наступні висновки:

- 8% від кількості створів спостережень віднесено до хімічного стану «добрий».
- 92,0% від кількості створів спостережень віднесено до хімічного стану «недосягнення доброго».

4. Інформація Вінницького та Миколаївського обласних центрів з гідрометеорології щодо прогнозу водності басейну річки Південний Буг на осінньо-зимовий період 2024-2025 року.

Слухали: заступника начальника Вінницького гідрометеоцентру Пихтєєву Віту Василівну.

Літній період характеризувався недобором опадів. Всього по Вінницькій області за літо випало 169 мм, при нормі 223 мм.

Згідно оцінки водності за 15 днів вересня маловоддя утримується (водність становила 9-16 % норми та 10-18% наймаловоднішого місяця) в середній та нижній течіях Південного Бугу у створах постів Підгір'я та Олександрівка і на нижній ділянці його притоки р. Синюха.

Близькою до критеріїв маловоддя (21-29%) водність спостерігалася у середній течії Південного Бугу (гідропост Тростянчик).

Прогноз погоди по Вінницькій області:

на жовтень 2024 року - середньомісячна температура повітря очікується $6,9^{\circ}$ – $8,9^{\circ}$ тепла, що в межах норми. Місячна кількість опадів передбачається 18-33 мм, що в межах норми;

на листопад 2024 року- середньомісячна температура очікується $2,1^{\circ}$ – $4,1^{\circ}$, що в межах норми. Місячна кількість опадів передбачається 27-42 мм, що в межах норми.

на грудень 2024 року- середньомісячна температура повітря очікується $-0,8^{\circ}$ ... $-2,8^{\circ}$ морозу, що в межах норми. Місячна кількість опадів передбачається 16-31 мм, нижче норми (норма 36 мм).

Існує висока ймовірність формування низької водності річок у осінньо-зимовий період.

Слухали: начальника відділу морських гідрометеорологічних спостережень Миколаївського гідрометеоцентру – Хоренженко Галину Володимирівну.

За прогнозом ГМЦ ЧАМ очікуваний в жовтні середньомісячний приплив води до Гайворонської та Первомайської ГЕС у I декаді 5-15 м³/с, у II та III декадах - 10-20 м³/с. У 2023 році жовтень був з найменшими витратами за багаторічний період (53 роки спостережень).

До Мигейської та Олександрівської ГЕС очікуваний в жовтні середньомісячний приплив води 10-25 м³/сек. В 2023 році I та II декади жовтня були з найменшими витратами за багаторічний період (64 роки спостережень), в III декаді витрати води збільшились.

На території Миколаївської області простежується тенденція до плюсових відхилень середньої місячної температури. Якщо в 1991-2000рр. відсоток теплих місяців становив 20-25%, холодних – 40-45%, то у 2001-2023рр. відповідно: теплих - 40-46%, холодних -23-27%.

В холодному періоді погодні умови можуть зазнавати різких змін, а саме: нетривалих, але достатньо суттєвих похолодань, випадків сильних снігопадів, налипання мокрого снігу, утворення ожеледі. Найбільша ймовірність таких явищ взимку.

5. Пропозиції для узгодження режимів роботи основних водосховищ басейну на осінній та зимовий періоди 2024- 2025 років .

Слухали: начальника відділу техногенно-екологічної безпеки БУВР Південного Бугу Кошову Ларису Андріївну.

Ознайомила з проєктом режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем басейну Південного Бугу на осінній та зимовий періоди 2024-2025 років. Зазначила, що пропозиції, які надійшли від учасників водогосподарського комплексу розглянуто та враховано. Зокрема, від РОВР у Миколаївській області, ВП«Південноукраїнська АЕС», ТОВ «Єдиний Енергостандарт» та деяких інших організацій.

6. Обговорення та прийняття рішень.

Виступили: начальник Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг – Дяконович Ілля Мар'янович.

Звернув увагу на важливість дотримання режимів господарювання в

прибережних захисних смугах та проведення заходів щодо збереження водності річок і охорони їх від замулення та забруднення. Запропонував дане питання вирішувати спільно з обласними військовими адміністраціями.

В результаті обговорення, з метою стабільного забезпечення водопостачання населення і галузей економіки, підтримання належної санітарно-екологічної обстановки в басейні річки Південний Буг одноголосно, **вирішили:**

- рекомендувати Держводагентству України затвердити режими роботи основних водосховищ басейну Південного Бугу з врахуванням пропозицій, наданих учасниками Міжвідомчої комісії.

1. Учасникам водогосподарського комплексу:

1.1. Дотримуватись встановлених режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем відповідно до Правил експлуатації каскаду водосховищ басейну річки Південний Буг.

1.2. Добові коливання рівнів води у водосховищах проводити згідно із затвердженими Правилами експлуатації.

2. Встановити на осінній та зимовий періоди 2024- 2025р.р.:

2.1.1. Рівні води у водосховищах підтримуються згідно встановлених режимів роботи.

2.1.2. ТОВ «Хмельницькенергозбут», ЗЕА «Новосвіт», ТОВ «Енергоінвест», ТОВ «Гідроенергоінвест», ТОВ «Єдиний Енергостандарт», ДТЕК Ладжинська ТЕС, ТОВ «Енерджі», ТОВ «ЕМЗА», ВП "Південноукраїнська АЕС", ТОВ «Енергія Карпат», ТОВ «Гідроресурс-К», ТОВ «Подільська енергетична компанія», ТОВ «Компанія Гідроенерго», Черкаській філії ЗЕА «Новосвіт», РОВР у Миколаївській області: спрацювання Щедрівського, Сабарівського, Сутиського, Ладжинського, Глибочокського, Гайворонського, Савранського, Первомайського, Олександрівського, Дмитренківського, Новоархангельського, Тернівського, Червонохутірського, Лисянського, Лоташівського, Воронянського, Юрпільського, Гордашівського, Софіївського водосховищ, при необхідності, проводити відповідно до таблиці 1.

2.1.3. Каскаду ГЕС-ГАЕС Південноукраїнської АЕС:

Олександрівське водосховище утримувати на відмітці НПР. При зменшенні припливних витрат, для стабільного водопостачання нижче розташованих водокористувачів, водосховище спрацьовується до відмітки 15,2 мБС, забезпечуючи екологічні витрати води в розмірі 12,1 м³/с. При досягненні відмітки 15,2 мБС та узгодженні з КП «Водопостачання м. Вознесенська» екологічні витрати забезпечувати в розмірі 9,5 м³/с, спрацьовуючи водосховище до дозволеного рівня 14,4 мБС.

При заповненні водосховища до відмітки НПР забезпечувати екологічні витрати води в розмірі не менше 17,0 м³/с.

2.2. Черкаській філії ЗЕА «Новосвіт»:

Для стабільного водопостачання м. Звенигородки, утримувати рівень води в Звенигородському водосховищі на відмітці 132,4/132,3м БС.

2.3. На осінній та зимовий періоди 2024-2025 р.р. встановити наступні режими роботи основних водосховищ в басейні Південного Бугу:

Табл.1

№ п/п	Найменування водосховища та річки, на якій розташоване	НПР мБс	Рівні та об'єми води на осінній період		Рівень дозволеного спрацювання на зимовий період мБс	Екологічні витрати води м ³ /с	Рівень води станом на 19.09. 2024р
			рівень дозволеного спрацювання, мБс	об'єм спрацювання, млн. м ³			
1	2	3	4	5	6	7	8
	Південний Буг						
1	Щедрівське	265,5	265,2	4,1	265,3	0,69	265,50
2	Новокостянтинівське	261,0				0,70	260,90
3	Сандракське	243,8	243,8		243,8	1,0	243,80
4	Сабарівське	233,5	233,5		233,5	2,2	233,65
5	Сутиське	228,1	227,8	1,2	227,8	2,42	227,98
6	Брацлавське	188,5	188,2		188,5	4,0	188,40
7	Ладизинське	177,0	175,60	26,4	176,0	5,85	176,29
8	Глибочокське	151,7	151,1	1,9	151,4	5,95	151,69
9	Чернятське	137,5	137,2		137,2	6,0	137,27
10	Гайворонське	131,75	131,45	2,1	131,45	6,0	131,71
11	Савранське	91,6	91,4		91,4	6,1	91,6
12	Первомайське	64,26	64,0		64,0	7,15	64,26
13	Олександрівське	16,0	15,2	8,6	15,2/14,4	17,0/12,1	15,32
	Соб						
14	Дмитренківське	170,0	169,5	2,0	169,7	1,0	169,63
	Синюха						
15	Новоархангельське	107	106,6	1,7	106,7	1,64	106,76
16	Тернівське	98,3	97,9	1,5	98,0	1,75	98,05
17	Червонохутірське	81	80,7	1,0	80,7	2,36	80,77
	Гнилий Тікич						
18	Лисянське	151,3	150,5	1,0	151,0	0,14	150,70
19	Звенигородське	132,4	132,3/ 132,4		132,3/ 132,4	0,21	132,30

20	Стебнівське	124,0	124,0		124,0	0,35	124,00
21	Лоташівське	112,4	111,8	0,7	112,1	0,74	112,20
	Гірський Тікич						
22	Воронянське	186,0	185,5	1,1	186,0	0,38	185,70
23	Юрпільське	147,7	147,4		147,4	0,57	147,30
24	Гордашівське	129,9	129,4	0,3	129,6	0,67	129,20
	Інгул						
25	Новомиколаївське	109,65	108,85	1,15	108,85	0,15	109,20
26	Софіївське	39,5	36,0	13,3	36,0	2,0	38,30

3. Спрацювання рівнів води водосховищ для організації екологічних попусків в межах дозволеного інтервалу проводити в оперативному режимі за окремим дорученням БУВР Південного Бугу.

4. Здійснювати контроль за дотриманням встановлених режимів роботи основних водосховищ басейну на осінній та зимовий періоди 2024-2025 років (табл.1):

- на річці Південний Буг та річці Синюха - БУВР Південного Бугу;
- на річках Гнилий Тікич та Гірський Тікич – РОВР у Черкаській області;
- на річці Інгул – РОВР у Кіровоградській та Миколаївській областях.

5. Встановити наступні режими роботи водогосподарських систем басейну річки Південний Буг:

Таблиця 2

№ п/п	Найменування водогосподарської системи та річки, на якій розташована	Відстань від гирла, км	Основні характеристики водойми		Встановлений рівень спрацювання, м БС	Екологічні витрати води, м ³ /с	Рівень води станом на 19.09.2024р
			НПР, м БС	Площа дзеркала, га			
1	2	3	4	5	6	7	8
	Південний Буг						
1	Меджибізьський ставок (МГЕС)	711	270,1	62,8	270,1	0,26	270,10
	Згар						
2	Городищенський ставок (МГЕС)	23	258,0	70,2	257,8	0,66	257,80
	Рів						
3	Браїлівський ставок (МГЕС)	15	242,65	15,0	242,35	0,35	242,40
4	Демидівський ставок (МГЕС)	7	237,9	12,5	237,6	0,35	237,7
	Сільниця						
5	Гутівський ставок (МГЕС)	17	183,8	6,5	183,7	0,15	183,70
6	Білоусівський ставок (МГЕС)	13	179,3	28,6	179,1	0,16	179,10
	Удич						
7	Костюківський ставок (МГЕС)	22	164,34	33,0	164,15	0,075	164,20
8	Сокирянський ставок (МГЕС)	19	160,9	14,0	160,7	0,075	160,70

Дохна							
9	Чапаївський ставок (МГЕС)	15	153,2	9,9	153,1	0,14	153,10
10	Великокірїївський ставок (МГЕС)	12	145,5	40,5	145,3	0,14	145,30
Гірський Тікич							
11	Кривоколинський ставок (МГЕС)	6	110,6	16,8	110,2	0,77	110,20
Гнилий Тікич							
12	Кам'янобрідська МГЕС	88	154,90		154,80	0,10	154,80
Ятрань							
13	Дубівський ставок (МГЕС)	49	129,4	42,7	129,2	0,5	129,20
14	Острівецький ставок (МГЕС)	39	123,15	49,2	122,95	0,5	123,00
15	Перегонівський ставок (МГЕС)	30,7	116,4	15,4	116,2	0,63	116,60
16	Водосховище Полонисте(МГЕС)	24	112,2	65	112,0	0,64	112,30
17	Давидівський ставок (МГЕС)	22,9	108,2	12,4	108,0	0,76	108,10
18	Лебединський ставок (МГЕС)	14	102,86	29,0	102,66	0,78	102,70
19	Орловський ставок (МГЕС)	9,1	98,0	20,9	97,8	0,81	97,90

5.1. Здійснювати контроль за дотриманням встановлених режимів роботи водогосподарських систем басейну (табл.2) :

на р. Південний Буг – РОВР у Хмельницькій області;

на р.Згар, р.Рів, р.Сільниця, р.Удич, р.Дохна – БУВР Південного Бугу;

на р.ГірськийТікич, р.ГнилийТікич, р.Ятрань (Дубівський та Острівецький ставки) – РОВР у Черкаській області;

на р.Ятрань (решта водойм) – РОВР у Кіровоградській області.

5.2. Водогосподарським організаціям басейну довести до власників МГЕС на територіях своїх областей встановлені режими роботи водогосподарських систем та вимоги ст.78 Водного кодексу України

6. За пропозицією РОВР у Миколаївській області встановити наступні режими роботи для водосховищ комплексного призначення на малих річках області в басейні Південного Бугу:

6.1. Вознесенському МУВГ Держрибагентства України утримувати рівні води:

- Щербанівського водосховища (р.Гнилий Єланець) на відмітці НІР – 17,8 м БС, забезпечуючи екологічні витрати води в розмірі 0,1 м³/с;

-Таборівського водосховища (р. Мертвовод) - на відмітці не вище ніж 13,5 м БС (при НІР – 14,5 м БС) для недопущення підтоплення с. Воронівка та забезпечувати екологічні витрати води в розмірі 0,15 м³/с.

6.2. Єланецькій територіальній громаді Миколаївської області утримувати рівень води Возсіятського водосховища (р.Богодушна) близьким до НІР – 63,1 м БС, забезпечувати екологічні витрати води в розмірі 0,003 м³/с.

6.3. РОВР у Миколаївській області довести до водокористувачів вищезазначених водосховищ та відповідних територіальних громад (п.6.1, п.6.3) встановлені режими роботи та проводити контроль за їх дотриманням.

Начальник
БУВР Південного Бугу

І. Дяконович

Секретар

Л.Кошова